

1.1. definicje

Przedsiębiorstwo (przedsiębiorca) – należy rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną, a także nie posiadającą osobowości prawnej spółkę prawa handlowego, która zawodowo, we własnym imieniu i na własne ryzyko podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą. Status przedsiębiorcy mogą również posiadać wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonanej przez nich działalności gospodarczej.

Ustawa z 19 listopada 1999r. Prawo działalności gospodarczej (zastąpiła ustawę z 23 grudnia 1988 o działalności gospodarczej)

1.1. definicje

Przedsiębiorstwo - jednostka gospodarcza, która decyduje co i ile produkować,

Przedsiębiorstwo - organizacja gospodarcza, w której zapada decyzja odnośnie ilości i proporcji zastosowania czynników produkcji w celu osiągnięcia zysku. Sposób łączenia ze sobą czynników zależy od zastosowanej technologii produkcji, która wskazuje jakie czynniki muszą być ze sobą połączone w celu wytwarzania określonego dobra.

ujęcie ekonomiczne

2. Klasyfikacja przedsiębiorstw (8)

Kryteria podziału:

- **własność**
- **rodzaj działalności gospodarczej**
- **wielkość**
- **struktura organizacyjna**
- **forma prawna**
- **typ**

2. klasyfikacja

Rodzaje przedsiębiorstw:

Przedsiębiorstwa publiczne, prywatne, krajowe, międzynarodowe, militarne i cywilne, produkcyjne usługowe, organizacje religijne, formalne i nieformalne itd.

2.1. podział przedsiębiorstw ze względu na **formę własności**

**określa, do kogo należy majątek
przedsiębiorstwa.**

Właścicielem może być:

**przedsiębiorstwo państwowe, spółdzielcze,
komunalne, mieszane.**

2.1. podział przedsiębiorstw ze względu na formę własności

Prywatne

**Publiczne
państwa**

oraz

**Samorządu
terytorialnego**

2.1.forma własności prywatna

- **Przedsiębiorstwa jednoosobowe**
- **Spółki prawa handlowego**
- **Spółdzielnie**
- **Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń**
- **Fundacje**
- **Przedsiębiorstwa mieszane (spółki z przewagą kapitału prywatnego)**
- **Przedsiębiorstwa zagraniczne**

2.1. forma własności państwowa i samorządowa

- **Przedsiębiorstwa publiczne**
- **Przedsiębiorstwa państwowe**
- **Spółki państwowe osób prawnych**
- **Przedsiębiorstwa stanowiące własność komunalną**
- **Przedsiębiorstwa komunalne**
- **Spółki komunalne**

2.1. przedsiębiorstwa samorządu terytorialnego

- **przedsiębiorstwa użyteczności publicznej,**
- **w szczególności są to przedsiębiorstwa komunalne (zaopatrzenie w wodę, utrzymanie czystości) czyli**
- **zaspokajające bieżące potrzeby ludności,**
- **zysk nie jest ich celem, co nie zwalnia ich do jego uzyskania**

2.1. przedsiębiorstwa prywatne

- przedsiębiorstwa powstałe jako prywatne do roku 1998 (w gospodarce nakazowo-rozdzielczej)**
- przedsiębiorstwa powstałe jako prywatne od roku 1990**
- przedsiębiorstwa powstałe w wyniku prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych od roku 1990**

2.1. przedsiębiorstwa prywatne prowadzone przez osobę fizyczną

Przedsiębiorstwo prywatne osoby fizycznej rozpoczyna działalność w chwilą wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Nie posiada ono osobowości prawnej. Uznawana za jedną z najbardziej elastycznych i efektywnych form własności.

2.2. podział przedsiębiorstw ze względu na **formę prawną**

-forma prawna przedsiębiorstwa jest ustanawiana przy jego założeniu, może być jednak zmieniona w toku działalności

**-w odniesieniu do niektórych rodzajów działalności przepisy prawa narzucają formę prawną, np. dla banków, zakładów ubezpieczeń, wymagana formą w nazwie jest spółka akcyjna
SA**

2.2. podział przedsiębiorstw ze względu na formę prawną

- **przedsiębiorstwa regulowane przepisami prawa cywilnego** (przedsiębiorstwa jednoosobowe i spółki cywilne)
- **przedsiębiorstwa regulowane przepisami prawa handlowego** (spółki handlowe)

2.2. przedsiębiorstwa jednoosobowe

Przedsiębiorstwo jednoosobowe należy (niezależnie od liczby pracowników) do jednego właściciela, będącego osobą fizyczną.

Prowadzone jest i reprezentowane przez właściciela, który jest przedsiębiorcą.

Odpowiada on w sposób wyłączny i bez ograniczeń za wszelkie zobowiązania swojego przedsiębiorstwa tj. majątkiem firmy i majątkiem osobistym.

2.2. spółka cywilna

- **Powstaje w drodze umowy pisemnej zawartej przez wspólników (osoby fizyczne, niekiedy prawne lub jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej).**
- **Prawo nie określa wysokości kapitału własnego (wkładem może być kapitał gotówkowy lub rzeczowy).**
- **Za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiadają całym swym majątkiem.**
- **Spółka nie posiada osobowości prawnej.**
- **Spółka cywilna ma możliwość przekształcenia w spółkę jawną (gdy przychody ze sprzedaży dóbr i usług osiągnęły równowartość w złotych 400 000 euro przez kolejne dwa lata)**

2.2. spółki handlowe

2.2. spółki handlowe

- **działalność spółek opiera się o ustawę z dnia 15 września 2000r (Dz. U. nr 94, poz. 1037)**
- **obecnie kodeks handlowy dopuszcza przekształcanie się spółek we wszelkie możliwe konfiguracje**
- **obecnie dopuszcza się łączenie się spółek osobowych ze spółkami kapitałowymi, oraz osobowych między sobą pod warunkiem, iż nastąpi zawiązanie nowej spółki osobowej**
- **Spółki powstają z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego (wyłączając spółkę jawną)**

2.2. spółki osobowe

- mogą we własny imieniu nabywać prawa, w tym nieruchomości
- mogą zaciągać zobowiązania i być pozwane
- działalność spółki prowadzona jest pod własną firmą
- zmiana postanowień umowy spółki wymaga wszystkich współników, chyba że umowa stanowi inaczej
- ogół praw i obowiązków współnika może być przeniesiona na inną osobę za zgodą pozostałych współników
- nie posiadają one osobowości prawnej, jest to istotne dla celów podatkowych.

2.2. spółka jawna (sp.j.)

- **Majątkiem spółki jest wniesiony do niej wkład wspólników oraz mienie nabyte przez spółkę w czasie prowadzenia przez nią działalności.**
- **Kodeks nie stanowi o wysokości kapitału i wysokości udziałów wspólników. Reguluje to umowa spółki.**
- **Każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki całym swym majątkiem, solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką.**
- **Każdy ze wspólników ma prawo do równego udziału w zyskach i uczestniczy w startach w tym samym stopniu bez względu na rodzaj i wartość wkładu.**
- **Wspólnik ma prawo do 5% odsetek od udziału, nawet w przypadku strat.**

2.2. spółka komandytowa (sp.k.)

- **Występują dwie kategorie wspólników: komplementariusz i komandytariusz. Komplementariusz – odpowiada za zobowiązania spółki całym swym majątkiem (również osobistym). Komandytariusz odpowiada tylko do wysokości wkładu.**
- **Spółka jest zawierana jest gdy co najmniej jeden jest komplementariuszem i co najmniej jeden jest komandytariuszem.**
- **Wkładem spółki może być świadczenie pieniężne lub rzeczowe (aport).**
- **Komplementariusz uczestniczy w zyskach spółki proporcjonalnie do wysokości wkładu.**

2.2. spółka komandytowa

- **Umowa powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. Umowa powinna zawierać:**
- **firmę i siedzibę firmy**
- **Przedmiot działalności spółki**
- **Czas trwania spółki (jeśli jest oznaczony)**
- **Oznaczenie wkładów wnoszonych przez każdego wspólnika i ich wartość**
- **Oznaczoną sumę komandytową – oznaczony zakres odpowiedzialności każdego komandytariusza wobec wierzycieli**

2.2. spółka komandytowa-akcyjna (s.k.a.)

- Spółkę tę powołano z myślą o przedsiębiorstwach rodzinnych działających dotychczas w formie spółek osobowych lub spółek z.o.o., których właściciele chcą pozyskać kapitał poprzez emisję akcji, z zachowaniem zarządu i kontroli nad spółką.
- za zobowiązania spółki przynajmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczeń (komplementariusz), a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem.
- Wielkość kapitału wg kodeksu powinien wynosić co najmniej 50 000 zł.
- Założycielami spółki są osoby podpisujące statut (co najmniej wszyscy komplementariusze)
- Podlegają przepisom dotyczącym spółki komandytowej i akcyjnej.

2.2. spółka partnerska (sp.p.)

- **Jest utworzona przez wspólników (partnerów) w celu wykonywania wolnego zawodu. Partnerami w spółce mogą być tylko osoby fizyczne posiadające uprawnienia do wykonywania wolnego zawodu (adwokata, biegłego rewidenta, doradcy podatkowego, położnej ..)**
- **Partner nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki, które spowodował inny partner.**
- **Prowadzić sprawy może zarząd lub każdy z partnerów może reprezentować spółkę samodzielnie.**
- **Zgłasza się ją do Sądu Rejestrowego.**

2.2. spółki kapitałowe

- posiadają osobowość prawną
- przedmiotem wkładu nie może być prawo niezbywalne, świadczenie pracy lub usług

2.2. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (z.o.o.)

- może być utworzona przez jedną (ale nie może być to jednoosobowa spółka z.o.o.) lub więcej osób
- warunek powstania spółki to wniesienie przez wspólników kapitału zakładowego (założycielskiego)
- minimalny kapitał zakładowy 50 000 zł
- pojedynczy udział nie mniejszy niż 500 zł
- wspólnicy mogą wносить udział pieniężny lub niepieniężny
- zmiany kapitału zakładowego należy zgłosić do sądu rejestrowego
- Wspólnicy mają równe prawa i obowiązki
- Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki

2.2. spółka akcyjna (S.A.)

- może zawiązać jedna (ale nie może być to jednoosobowa spółka z.o.o.) bądź więcej osób,
- założycielami spółki są osoby podpisujące statut
- wniesienie przez akcjonariuszy wkładów na pokrycie kapitału zakładowego
- ustanowienie zarządu i rady nadzorczej

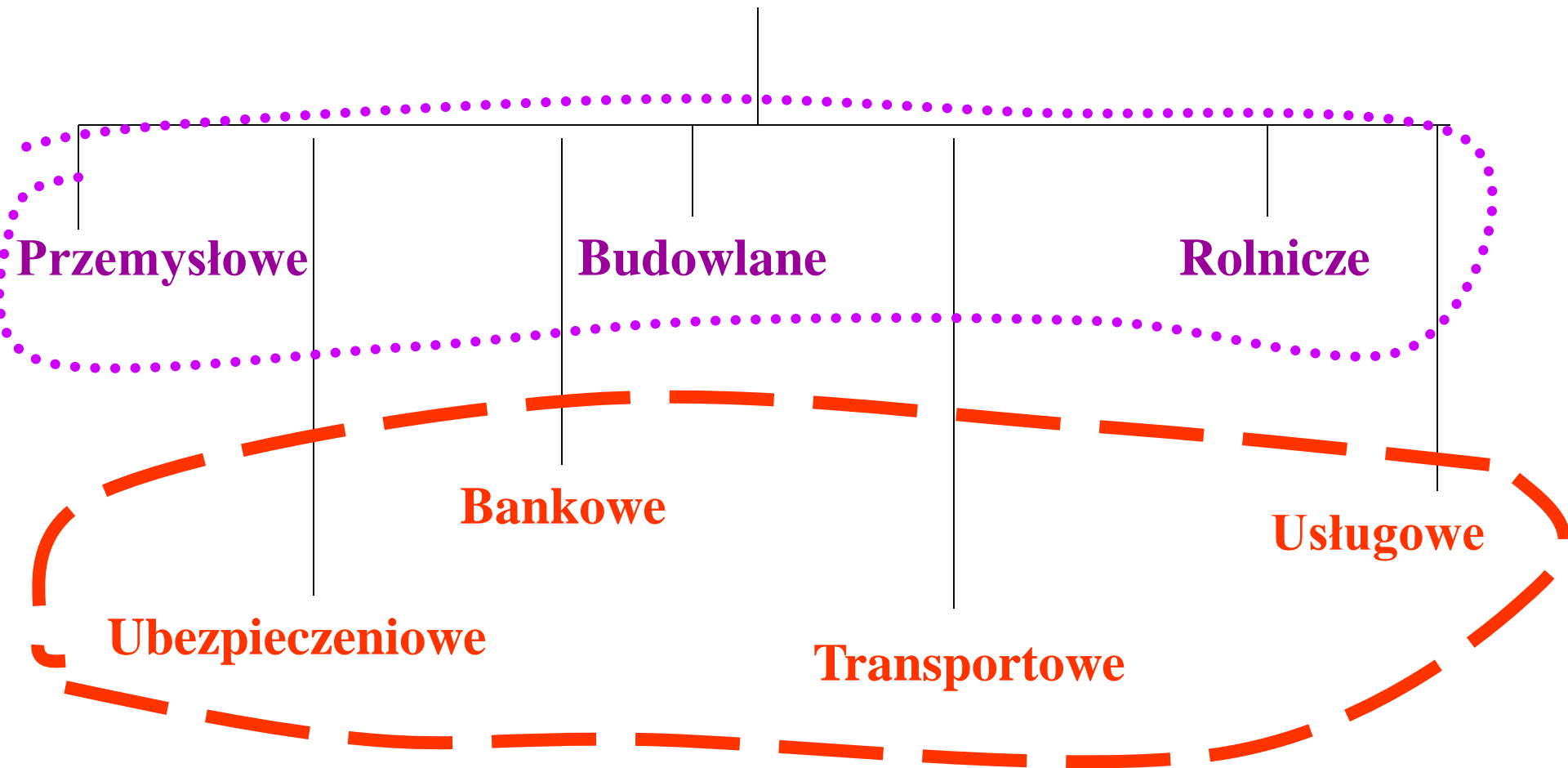
ćwiczenia

Jakie problemy mogą pojawić się w zarządzaniu przedsiębiorstwem zależnie od formy własności?

2.3. podział przedsiębiorstw ze względu na **rodzaj działalności**

**grupuje przedsiębiorstwa w określonych
działach i branżach gospodarki narodowej.**

2.3. podział przedsiębiorstw ze względu na rodzaj działalności

2.3. podział przedsiębiorstw ze względu na rodzaj działalności

Produkcyjne

Usługowe

ćwiczenia

*Podaj przykłady przedsiębiorstw
polskich lub zagranicznych
ze względu na rodzaj działalności*

2.4. podział przedsiębiorstw ze względu na wielkość

małe

średnie

duże

3. Cele przedsiębiorstw

Sposoby wyjaśnienia motywów działalności przedsiębiorstwa:

- osiągnięcie maksymalnego zysku**
- Opanowanie rynku**
- Maksymalizacja wartości rynkowej aktywów firmy**
- Przetrwanie dzięki zapewnieniu sobie zadowalających wyników**
- Zaspokajanie potrzeb klientów**